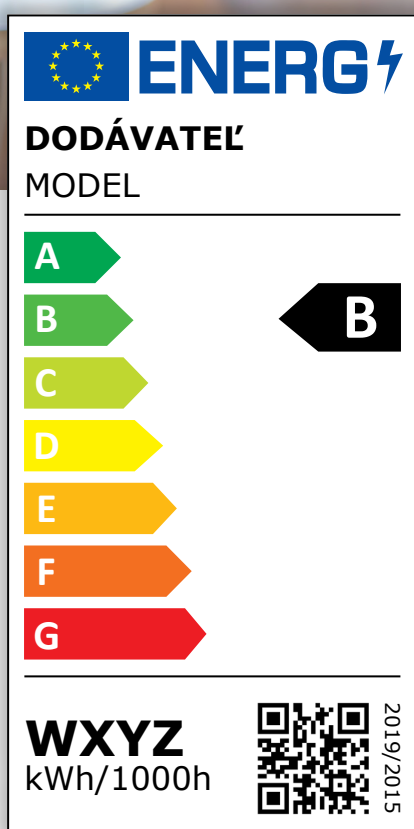

STRUČNÝ MANUÁL
O ENERGETICKOM ŠTÍTKOVANÍ
PRE VÝROBCOV, DOVOZCOV
A PREDAJCOV

VÝROBA A DOVOZ SVETELNÝCH ZDROJOV A SVIETIDIEL

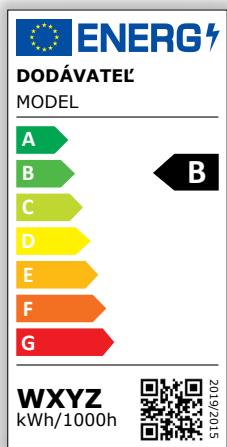
ENERGETICKÝ ŠTÍTOK A EKODIZAJN

Svetelné zdroje a integrované výrobky obsahujúce svetelné zdroje musia spĺňať legislatívne požiadavky na ekodizajn a energetické štítky.

Energetické štítky pomáhajú spotrebiteľom i profesionálnym zákazníkom pri výbere energeticky úsporných výrobkov už viac ako 20 rokov. Zároveň motivujú výrobcov k vývoju účinnejších spotrebičov. Energetická náročnosť i náklady na energiu sa dlhodobo významne znižujú práve vďaka energetickému štiepkovaniu.

Ekodizajn je súbor minimálnych požiadaviek na energetickú účinnosť a iných funkčných požiadaviek, ktoré musia produkty spĺňať, aby mohli byť uvedené na jednotný trh Európskej únie.

www.energetickestitky.sk

NOVÉ NARIADENIA PRE SVETELNÉ ZDROJE

Energetické štítky pre svetelné zdroje a nariadenie o ekodizajne sa zmenili od 1. septembra 2021. Najdôležitejšie zmeny sú:

- Nový štítok má stupnicu A až G rovnako ako väčšina ostatných spotrebičov. Triedy energetickej účinnosti A+ a A++ už na novom štítku nie sú.
- Výrobcovia a dovozcovia výrobkov s energetickým štítkom musia svoj tovar zaregistrovať v európskej databáze EPREL.

AKÉ SÚ NOVÉ TYPY VÝROBKOV V OBLASTI SVETELNEJ TECHNIKY Z HĽADISKA NOVÝCH NARIADENÍ?

	Typ 1	Typ 2	Typ 3	Typ 4
Z POHĽADU NARIADENÍ	SVETELNÝ ZDROJ		INTEGROVANÝ VÝROBOK (OBSAHUJÚCI SVETELNÝ ZDROJ)	
POPIS	Klasický svetelný zdroj	Výrobok, ktorý nie je možné rozobrať pre overenie bez poškodenia svetelného zdroja.	Výrobok, v ktorom je možné vymeniť svetelný zdroj pomocou bežného náradia a z ktorého je možné svetelný zdroj vybrať pre overenie.	Výrobok, v ktorom nie je možné vymeniť svetelný zdroj pomocou bežného náradia, ale svetelný zdroj je možné vybrať pre overenie.
PRÍKLAD	Žiarovka, výbojka, LED zdroj	Nerозoberateľný nábytok (zrkadlo s osvetlením), nerозoberateľné svietidlo (úplne uzatvorené svietidlá, niektoré stolné svietidlá).	Bežné svietidlá a lampy so svetelným zdrojom.	Svietidlá, pri ktorých technické dôvody súvisiace s funkčnosťou integrovaného výrobku neumožňujú vymieňať svetelné zdroje a samostatné ovládacie zariadenia.
POVINNOSŤ	Energetický štítok, registrácia v EPREL	Energetický štítok, registrácia v EPREL. Celý produkt musí spĺňať požiadavky na svetelný zdroj ako typ 1.	Svetelné zdroje musia spĺňať rovnaké požiadavky ako typ 1. V návode je uvedená trieda energetickej účinnosti integrovaného svetelného zdroja.	Svetelné zdroje musia spĺňať rovnaké požiadavky ako typ 1. V návode je uvedená trieda energetickej účinnosti integrovaného svetelného zdroja.

Poznámka: Európske nariadenie nerozlišuje typy výrobkov 1 až 4, ktoré sú uvedené v tabuľke. Toto rozdelenie slúži len pre lepší prehľad.

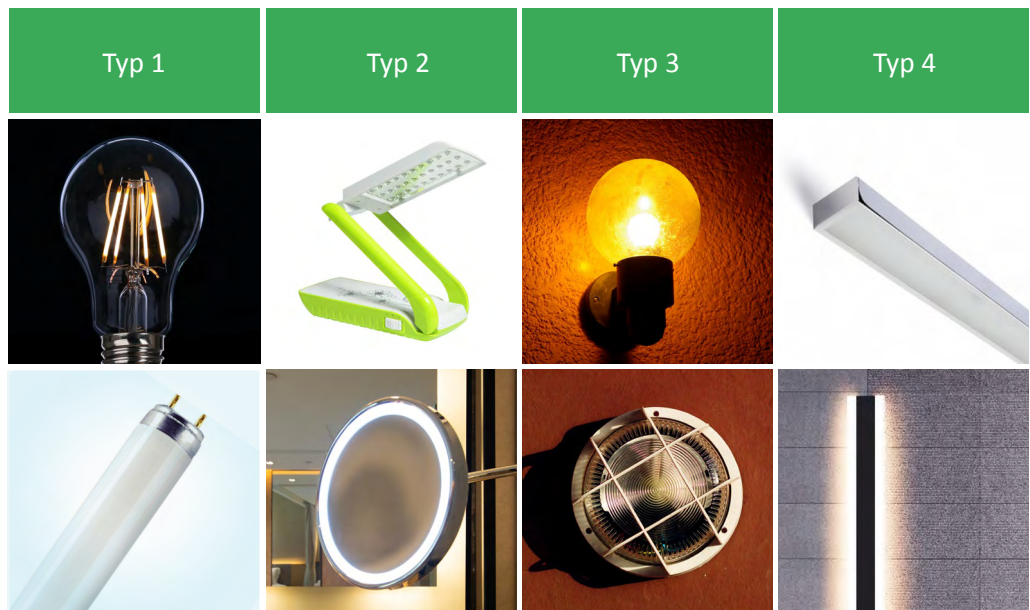

Rozoberateľnosť - pre overenie orgánmi dohľadu nad trhom je možné z výrobku vybrať svetelný zdroj bez jeho trvalého poškodenia.

Vymeniteľnosť - svetelný zdroj je možné vymeniť pomocou bežného náradia bez trvalého poškodenia výrobku.

PRÍKLADY

DEFINÍCIE

- **Výmenou** svetelného zdroja sa rozumie výmena pomocou bežne dostupného náradia a bez trvalého poškodenia výrobku obsahujúceho svetelný zdroj.
- **Rozoberateľnosť** znamená, že profesionáli z testovacieho laboratória môžu výrobok obsahujúci svetelný zdroj rozobrať pre overenie bez poškodenia svetelného zdroja.
- Výrobcovia a dovozcovia integrovaných výrobkov musia zabezpečiť, že svetelné zdroje môžu byť **vymeniteľné** s použitím bežne dostupných nástrojov a bez trvalého poškodenia integrovaného výrobku (typ 3).
- Ak sú **technické dôvody** súvisiace s funkčnosťou integrovaného výrobku, **pre ktoré nie je možné vymeniť** svetelné zdroje a samostatné ovládacie zariadenia, musia byť uvedené v technickej dokumentácii s vysvetlením, prečo ich nie je vhodné vymieňať (typ 4).

POVINNÉ INFORMÁCIE

- **Technická dokumentácia** musí obsahovať aj návod, ako vybrať svetelné zdroje a samostatné ovládacie zariadenia bez ich trvalého poškodenia na účely overovania orgánmi dohľadu nad trhom (typ 3 a 4).
- **Informácie o vymeniteľnosti alebo nevymeniteľnosti** svetelných zdrojov a ovládacích zariadení bez trvalého poškodenia integrovaného výrobku musia byť k dispozícii na voľne prístupnej webovej stránke. V prípade výrobkov predávaných priamo koncovým používateľom musia byť uvedené na balení, a to aspoň vo forme piktogramu, a v návode na použitie.
- **Na konci životnosti** produktu musí byť možné svetelný zdroj z výrobku odmontovať. Pokyny na demontáž musia byť k dispozícii na voľne prístupnej webovej stránke.

SVETELNÉ ZDROJE MUSIA BYŤ ZAREGISTROVANÉ V DATABÁZE EPREL

Od 1. mája 2021 musia byť parametre z informačného listu akéhokoľvek svetelného zdroja registrované v databáze EPREL.

Svietidlá a ďalšie produkty spadajúce pod typ 2 sú z pohľadu nariadenia považované za svetelné zdroje a musia byť zaregistrované v databáze EPREL. Pri výrobkoch spadajúcich pod typ 3 a 4 musia byť do databázy EPREL zaregistrované iba integrované svetelné zdroje.

Do databázy EPREL sa musia výrobky zaregistrovať pred prvým uvedením na trh. Registráciu musí vykonať výrobca, zástupca výrobcu alebo dovozca pre Európsku úniu.

Viac informácií o uvádzaní výrobku na trh a manuál pre databázu EPREL nájdete na stránke <https://ec.europa.eu/>.

Poznámka: V tomto zozname nie sú uvedené všetky požiadavky. Pre viac informácií nahliadnite do Delegovaného nariadenia Európskej komisie číslo **2019/2015**.

TYP 1 a 2 SVETELNÝ ZDROJ

Od 1. septembra 2021 majú mať všetky svetelné zdroje typu 1 a 2 ponúkané na predaj nový energetický štítok. Ten je generovaný prostredníctvom európskej databázy EPREL, v ktorej musia byť svetelné zdroje zaregistrované od 1. mája 2021. Povinnosť registrácie v databáze EPREL k uvedenému dátumu platí tiež pre existujúce svietidlá, ktoré spadajú do typu 2 (z pohľadu nariadenia sú to tiež svetelné zdroje).

V pravom dolnom rohu, prípadne v dolnej časti štítku menšej veľkosti, je QR kód s priamym odkazom na databázu EPREL. Databáza poskytuje dodatočné informácie pre všetky výrobky s energetickým štítkom. Databáza EPREL slúži zákazníkom, predajcom aj orgánom dohľadu nad trhom.

Ak štítok nie je vytlačený na časti balenia, ktorá má smerovať k potenciálnemu zákazníkovi, má byť zobrazená šípka obsahujúca písmeno triedy energetickej účinnosti v zodpovedajúcej farbe. Táto povinnosť platí tiež pre produkty typu 2.

Energetický štítok musí byť farebný. Čiernobiely môže byť iba v prípade, ak je čiernobiely celé balenie. Viac informácií je uvedených v prílohe III nariadenia 2019/2015.

V tejto súvislosti venujte pozornosť požiadavkám na informácie podľa prílohy II 3b nariadenia 2019/2020. Pre produkty typu 1 venujte pozornosť prílohe II 3a.

Na povrchu samotného svetelného zdroja sú uvedené hodnoty užitočného svetelného toku (lm) a náhradnej teploty chromatickosti (K), ak je popri informáciách týkajúcich sa bezpečnosti pre ne dostatok miesta bez toho, aby neprímerane bránili emitovaniu svetla. Pri smerových svetelných zdrojoch sa musí uviesť aj uhol svetelného zväzku (°).

TYP 3 INTEGROVANÝ VÝROBOK obsahujúci svetelný zdroj

Výrobcovia, dovozcovia alebo splnomocnení zástupcovia integrovaných výrobkov poskytnú koncovým používateľom alebo kvalifikovaným osobám informácie o vymeniteľnosti svetelných zdrojov a ovládacích zariadení bez trvalého poškodenia integrovaného výrobku. Tieto informácie musia byť k dispozícii na voľne prístupnej webovej stránke. V prípade výrobkov predávaných priamo koncovým používateľom musia byť **informácie o vymeniteľnosti** uvedené na balení, a to aspoň vo forme piktogramu, a v návode na použitie.

Technická dokumentácia:

- zreteľne označuje integrované svetelné zdroje vrátane triedy energetickej účinnosti,
- musí obsahovať aj návod, ako vybrať svetelné zdroje a samostatné ovládacie zariadenia bez ich trvalého poškodenia na účely overovania orgánmi dohľadu nad trhom,
- nemusí mať uvedený QR kód s odkazom na integrovaný svetelný zdroj v databáze EPREL.

Od 1. marca 2022

Ak je svetelný zdroj súčasťou výrobku obsahujúceho svetelný zdroj, v manuáli alebo brožúre bude musieť byť čitateľne umiestnený text s nasledovnými pokynmi:

„Tento výrobok obsahuje svetelný zdroj triedy energetickej účinnosti <X>”, kde sa X nahradí triedou energetickej účinnosti integrovaného svetelného zdroja.

Ak výrobok obsahuje viac ako jeden svetelný zdroj, veta môže byť podľa vhodnosti v množnom čísle alebo sa môže zopakovať pre každý svetelný zdroj.

Viac informácií nájdete v delegovaných nariadeniach EK č. 2019/2015 v prílohe V a č. 2019/2020 v prílohe II 3.

TYP 4 INTEGROVANÝ VÝROBOK obsahujúci svetelný zdroj

Výrobcovia, dovozcovia alebo splnomocnení zástupcovia integrovaných výrobkov poskytnú koncovým používateľom alebo kvalifikovaným osobám **informácie o nevymeniteľnosti** svetelných zdrojov a ovládacích zariadení bez trvalého poškodenia integrovaného výrobku. Tieto informácie musia byť k dispozícii na voľne prístupnej webovej stránke. V prípade výrobkov predávaných priamo koncovým používateľom musia byť informácie o nevymeniteľnosti uvedené na balení, a to aspoň vo forme piktogramu, a v návode na použitie.

Technická dokumentácia:

- zreteľne označuje integrované svetelné zdroje vrátane triedy energetickej účinnosti,
- musí obsahovať aj návod, ako vybrať svetelné zdroje a samostatné ovládacie zariadenia bez ich trvalého poškodenia na účely overovania orgánmi dohľadu nad trhom,
- nemusí mať uvedený QR kód s odkazom na integrovaný svetelný zdroj v databáze EPREL,
- obsahuje technické zdôvodnenie, prečo nie je možné svetelný zdroj vymeniť.

Od 1. marca 2022

Ak je svetelný zdroj súčasťou výrobku obsahujúceho svetelný zdroj, v manuáli alebo brožúre bude musieť byť čitateľne umiestnený text s nasledovnými pokynmi:

„Tento výrobok obsahuje svetelný zdroj triedy energetickej účinnosti <X>”, kde sa X nahradí triedou energetickej účinnosti integrovaného svetelného zdroja.

Ak výrobok obsahuje viac ako jeden svetelný zdroj, veta môže byť podľa vhodnosti v množnom čísle alebo sa môže zopakovať pre každý svetelný zdroj.

Viac informácií nájdete v delegovaných nariadeniach EK č. 2019/2015 v prílohe V a č. 2019/2020 v prílohe II 3.

PRÍKLADY VÝROBKOV A ZARIADENÍ Z POHĽADU NARIADENIA

- **Svietidlá** – je potrebné rozhodnúť, či je možné svetelný zdroj vybrať za účelom overenia, pozri tabuľku typov 1-4.
- **LED svetelný zdroj** – substráty LED a čipy LED nie sú podľa definície nariadenia svetelnými zdrojmi, naopak, svetelným zdrojom sú LED moduly.
- **Spotrebiče a nábytok s osvetlením** (chladničky, digestory, police s osvetlením, zrkadlá a podobne) – obvykle sú to produkty obsahujúce svetelný zdroj, ak je možné svetelný zdroj vybrať za účelom overenia. Ak svetelný zdroj nie je možné z výrobku vybrať za účelom overenia svetelného zdroja, za svetelný zdroj sa považuje celý výrobok.
- **Vianočné osvetlenie** – farebné vianočné osvetlenie nespadá do kategórie svetelných zdrojov, nakoľko nespĺňa podmienku bieleho svetla (viď podmienka trichromatických súradníc v nariadení). Biele vianočné osvetlenie ale spĺňa podmienku svetelného zdroja, a teda ide o svetelný zdroj.
- **LED pásiky** – ide o svetelný zdroj. Do verejnej časti databázy EPREL sa zadáva celková (maximálna) dĺžka LED pásika. Pre účely testovania sa použije dĺžka 0,5 m, prípadne najbližšia hodnota k 0,5 m.

INFORMÁCIE PRE PREDAJCOV

Energetický štítok je v prípade svetelných zdrojov súčasťou ich obalu. V prípade nových štítkov platí prechodné obdobie 18 mesiacov do 28. 2. 2023, dokedy je v predajniach možný dopredaj modelov so starým energetickým štítkom na obale. Po uplynutí prechodného obdobia musia byť produkty so starým štítkom stiahnuté z predaja alebo starý štítok musí byť prekrytý novým štítkom.

Energetický štítok je možné, okrem uvedenia na obale, tiež vytlačiť a vystaviť samostatne pri vystavenom výrobku. Zákazník má mať možnosť štítko získať prostredníctvom odkazu na produktovú databázu EPREL alebo na vyžiadanie v tlačenej podobe.

Pre **internetový predaj** platilo prechodné obdobie 14 pracovných dní od 1. 9. 2021, to znamená, že od 21. 9. 2021 musia všetky internetové obchody zobrazovať pre modely s novým energetickým štítkom nový energetický štítok.

Pri predaji cez internet sa v blízkosti ceny musí zobrazovať energetický štítok a trieda energetickej účinnosti výrobku, pričom písmeno triedy energetickej účinnosti nesmie byť menšie ako číslice cenovky, a tiež informačný list výrobku. Informačný list výrobku môže byť zobrazený s použitím vnoreného zobrazenia alebo odkazom na databázu výrobkov EPREL a v takom prípade musí byť na prístupovom odkaze zreteľne a čitateľne uvedený text „Informačný list výrobku“.

Trieda energetickej účinnosti výrobku a rozsah tried dostupných na štítku sa uvádza aj v reklamách a technických propagačných materiáloch a vo všetkých formách predaja na diaľku.

Všeobecné informácie o štítkovaní produktov na mieste predaja nájdete na www.energetickestitky.sk.

- Delegované nariadenie Európskej komisie číslo **2019/2015**
– Energetické štítky pre svetelné zdroje
- Delegované nariadenie Európskej komisie číslo **2019/2020**
– Ekodizajn svetelných zdrojov
- Delegované nariadenie Európskej komisie číslo **2021/340** a **2021/341**
– Zmenové nariadenia upravujúce nariadenia 2019/2015 a 2019/2020

Viac informácií o novom energetickom štítku je k dispozícii na www.energetickestitky.sk a www.theenergylabel.eu/sk

Odkazy na kompletne legislatívne požiadavky nájdete na stránke Európskej komisie

Pripravené s využitím informácií z medzinárodného projektu **LABEL 2020**, ktorý je financovaný z programu pre výskum a inovácie EU Horizon 2020. Vydané Slovenskou inovačnou a energetickou agentúrou, financované z prostriedkov štátneho rozpočtu SR.